

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 maja 2014 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi XI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie z powództwa R. S. przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. o wynagrodzenie, ekwiwalent pieniężny za urlop, odszkodowanie za niewydanie świadectwa pracy w terminie, oddalił wniosek pozwanego o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu od wyroku zaocznego z dnia 17 września 2013 roku oraz odrzucił sprzeciw pozwanego od wyroku zaocznego z dnia 17 września 2013 roku.

W uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy przytaczając treść art. 168 § 1 k.p.c. i art. 169 § 1 – 3 k.p.c. podniósł, że pełnomocnik pozwanej we wniosku o przywrócenie terminu powołał się na chorobę jedynego członka zarządu pozwanej, K. A. w okresie 18 kwietnia 2013 roku do 30 października 2013 roku, która to uniemożliwiła mu odebranie korespondencji awizowanej w okresie od 25 września 2013 roku (pierwsza awizacja) do 9 października 2013 roku (upływ terminu do odbioru awizowanej przesyłki). Wskazał, iż zmiana na stanowisku członka Zarządu nastąpiła dopiero w dniu 16 października 2013 roku, kiedy to Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Gospodarczy KRS wykreślił K. A. jako członka Zarządu, a wpisał w to miejsce J. A..

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd uznał, iż przekroczenie terminu wprawdzie pociąga za sobą ujemne skutki procesowe dla pozwanej, niemniej jednak, ponosi ona winę tego przekroczenia. Na członkach zarządu pozwanej, spoczywał obowiązek takiej organizacji pracy w ramach spółki, aby w każdym czasie spółka mogła być reprezentowana na zewnątrz i aby możliwe było terminowe dokonywanie czynności procesowych. Tym bardziej, w przypadku Zarządu jednoosobowego, członek zarządu powinien zapewnić taką organizację w spółce, aby inny pracownik mógł go zastąpić, chociażby przy obsłudze korespondencji, przygotowaniu lub zleceniu przygotowania niezbędnych kroków prawnych

Przedsiębiorca musi w swojej działalności dochować najwyższej staranności, należycie organizując m.in. obsługę biurowo-administracyjną przedsiębiorstwa i za sposób funkcjonowania tej obsługi ponosi odpowiedzialność z tytułu form jej sprawowania i personelu do niej zaangażowanego. Wszelkie zaś negatywne skutki związane z brakiem ciągłości w administracyjnej obsłudze obciążają pozwaną i nie świadczą o braku winy w uchybieniu terminu.

W sprawie niniejszej choroba K. A. trwała ponad 5 miesięcy, a więc miał on wystarczająco dużo czasu na zorganizowanie pracy w spółce lub choćby udzielenie stosownych upoważnień. Nietrzymanie terminu jest usprawiedliwione tylko wtedy, gdy zostało spowodowane przeszkodami nie do przewidywania, których strona nie mogła usunąć nawet największym wysiłkiem.

Wniesienie przedmiotowego środka zaskarżenia w terminie, przy zachowaniu należytej staranności było możliwe, zatem na podstawie art. 168 § 1 k.p.c. a contrario, wniosek w tym zakresie podlegał oddaleniu.

Wobec nieprzywrócenia terminu do złożenia środka zaskarżenia, wniesiony w dniu 25 kwietnia 2014 roku wraz z powyższym wnioskiem sprzeciw należało odrzucić, bowiem w świetle art. 344 § 1 k.p.c. pozwany, przeciwko któremu zapadł wyrok zaoczny, może złożyć sprzeciw w ciągu dwóch tygodni od doręczenia mu wyroku. Natomiast w świetle art. 344 § 3 k.p.c., sprzeciw złożony po terminie oraz sprzeciw, którego braków strona w wyznaczonym terminie nie uzupełniła, a także sprzeciw nieopłacony, sąd odrzuca na posiedzeniu niejawnym.

Biorąc wszystko powyższe pod uwagę, Sąd orzekł jak w sentencji.

Zażalenie na rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2 postanowienia złożył pełnomocnik strony pozwanej.

Skarżący na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. pierwsze k.p.c. wniósł o rozpoznanie rozstrzygnięcia zawartego w punkcie pierwszym wskazanego powyżej postanowienia, to jest postanowienia o oddaleniu wniosku o przywrócenie terminu. Rozstrzygnięciu temu zarzucam naruszenie art. 168 § 1 k.p.c., które miało istotny wpływ na

treść postanowienia, poprzez błędne przyjęcie, iż strona pozwana ponosi winę w przekroczeniu terminu do dokonania czynności procesowej w postaci wniesienia sprzeciwu od wyroku zaocznego.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący wskazał, że w okresie, kiedy przesyłka listowa zawierająca wyrok zaoczny była awizowana, pozwana spółka nie zatrudniała już żadnych pracowników. Stosunki pracy z ostatnimi z nich uległy rozwiązaniu kilka miesięcy wcześniej. Sąd I instancji zawinienie pozwanego odnosi do okresu wcześniejszego, wskazując na to, że Pan K. A. - jako jedyny reprezentant pozwanego - winien był udzielić poważnienia do odbioru korespondencji. Jednak w tym czasie nie było komu wydać takiego polecenia. Z kolei zatrudnienie osoby w tym celu, czyli przeprowadzenie rekrutacji, zawarcie umowy o pracę czy nawet umowy cywilnoprawnej oznaczałoby naruszenie zakazu wykonywania pracy, jaki dla Pana A. wynika z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Konsekwencją zaś tego byłaby utrata prawa do zasiłku chorobowego za cały okres zwolnienia.

Z uwagi na powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz o zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów postępowania zażaleniowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy wskazać, że postanowienie oddalające wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu nie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie w rozumieniu art. 394 § 1 k.p.c., a zatem nie przysługuje od niego zażalenie do Sądu Okręgowego.

Mając jednak na uwadze, że w zażaleniu skarżący zawarł zarzuty odnoszące się w istocie jedynie do zasadności oddalenia jego wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu, dlatego w pierwszej kolejności rozważenia wymaga ta kwestia. Postanowienie o oddaleniu wniosku o przywrócenie terminu jako niezaskarżalne, należy do kategorii postanowień, o których mowa w art. 380 k.p.c.. Dlatego też Sąd Okręgowy na podstawie art. 394 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 k.p.c. może na wniosek strony, rozpatrując zażalenie na postanowienie o odrzuceniu sprzeciwu, rozpoznać także, jako mające wpływ na jego wydanie, postanowienie oddalając wniosek o przywrócenie terminu. Z tych względów Sąd Okręgowy rozpoznając zażalenie strony pozwanej na odrzucenie sprzeciwu, poddał też kontroli instancyjnej postanowienie Sądu pierwszej instancji oddalające wniosek o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu, wywodząc z treści zażalenia wniosek skarżącego o rozpoznanie także tego postanowienia

Przechodząc do meritum wskazać należy, że w myśl art. 344 k.p.c. pozwany, przeciwko któremu zapadł wyrok zaoczny, może złożyć sprzeciw w ciągu tygodnia od doręczenia mu wyroku. W piśmie zawierającym sprzeciw pozwany powinien przytoczyć zarzuty przeciwko żądaniu pozwu oraz fakty i dowody na ich uzasadnienie. Sprzeciw złożony po terminie oraz sprzeciw, którego braków strona w wyznaczonym terminie nie uzupełniła, a także sprzeciw nieopłacony, sąd odrzuca na posiedzeniu niejawnym.

Zgodnie zaś z art. 168 § 1 k.p.c. jeżeli strona, nie dokonała w terminie czynności procesowej bez swojej winy, sąd na jej wniosek postanowi przywrócenie terminu. Pismo z wnioskiem o przywrócenie terminu wnosi się do sądu, w którym czynność miała być dokonana, w ciągu tygodnia od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu (art. 169 § 1 k.p.c.). W piśmie tym należy uprawdopodobnić okoliczności uzasadniające wniosek (art. 169 § 2 k.p.c.).

Z ustaleń poczynionych przez Sąd pierwszej instancji wynika, że na członkach zarządu pozwanej, spoczywał obowiązek takiej organizacji pracy w ramach spółki, aby w każdym czasie spółka mogła być reprezentowana na zewnątrz i aby możliwe było terminowe dokonywanie czynności procesowych. Tym bardziej, w przypadku Zarządu jednoosobowego, członek zarządu powinien zapewnić taką organizację w spółce, aby inny pracownik mógł go zastąpić, chociażby przy obsłudze korespondencji, przygotowaniu lub zleceniu przygotowania niezbędnych kroków prawnych.

Jednak Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że Sąd Rejonowy rozpoznając wniosek o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu, nie uwzględnił wskazanej przez stronę pozwaną okoliczności, iż od czerwca 2013 roku do dnia 30 października 2013 roku spółka nie zatrudniała żadnych pracowników ani nie zawarła w tym czasie umów cywilnoprawnych. Ponadto nie jest wiadomy – gdyż w tym kierunku również zabrakło ustaleń przez Sąd meritum – jak została zorganizowana działalność spółki tj. czy był ktoś upoważniony do odbioru korespondencji kierowanej do pozwanego czy też przybrało to jeszcze inną formę. Jak w tym czasie funkcjonował pozwany w kontekście współpracy z ZUS, Urzędem Skarbowym czy też kontrahentami oraz jak była zorganizowana kwestia odbioru od tych podmiotów przesyłek. Istotnym było także dowiedzenie się czy w czasie zwolnienia lekarskiego K. A. mógł chodzić, wykonywał niektóre czynności życia codziennego i jakie, czy zorganizował odbiór przesyłek pocztowych, czy w ogóle jakąkolwiek korespondencję odbierał.

W świetle powyższych twierdzeń przyjąć należy, iż wniosek pozwanego o uchylenie przedmiotowego postanowienia jest uzasadniony, ponieważ nie wszystkie okoliczności zostały przez Sąd rozważone czy też ustalone. Zauważyć należy, że w toku rozpoznania wniosku o przywrócenie terminu zaistniały uchybienia procesowe, które mogły wpłynąć na wynik sprawy. Zachodzi zatem potrzeba sprawdzenia na rozprawie okoliczności, które - zdaniem pozwanego - uzasadniają ten wniosek.

Sąd Rejonowy, przed podjęciem decyzji w przedmiocie wniosku pozwanego powinien umożliwić stronie wypowiedzenie się na rozprawie, co do przyczyn niezachowania terminu. W związku z tym Sąd winien w pierwszej kolejności skierować przedmiotowy wniosek na rozprawę, następnie winien przeprowadzić stosowne postępowanie dowodowe we wskazanym wyżej zakresie, a dopiero na koniec – w kontekście poczynionych ustaleń - dokonać merytorycznej oceny zasadności wniosku.

Powyższe uchybienia sprawiają, że koniecznym stało się, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy powinien dokonać ponownej analizy sprawy, przy uwzględnieniu wszystkich podniesionych powyżej uchybień i po przeprowadzeniu wskazanych wyżej czynności, wypowiedzieć się merytorycznie w przedmiocie wniosku o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu. Niezbędnym w związku z tym będzie przeprowadzenie rozprawy i co najmniej przesłuchanie pozwanego. Tak zebrane zaś dane pozwolą na podjęcie decyzji.

Zgodnie z art. 108 § 1 k.p.c. sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji.

W świetle powyższego rozstrzygnięcie o kosztach następuje dopiero w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Za niedopuszczalne uważa się orzekanie o kosztach procesu wcześniej, ponieważ rozstrzygnięcie o kosztach ma charakter akcesoryjny w stosunku do głównego przedmiotu postępowania. (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 2012-05-10, I ACz 708/12, LEX nr 1171393, postanowienie SN z 2012-04-04, I CZ 32/12 LEX nr 1170212).

Pojęcie postanowienia kończącego postępowanie w sprawie, obejmuje tylko orzeczenia kończące postępowanie, jako całość poddaną pod osąd. Postanowieniami takimi nie są orzeczenia mające za przedmiot kwestie wпадkowe, tj. kończące postępowania pomocnicze lub zamykające fragment bądź pewną fazę postępowania (postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 2012-04-19, I ACz 482/12, LEX nr 1171326).

Przez orzeczenie kończące postępowanie w sprawie w danej instancji należy rozumieć więc wyrok (postanowienie co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym) albo inne orzeczenia, które trwale zamykają drogę do wydania wyroku. Przyjmuje się także, że chodzi tutaj o orzeczenie całkowicie kończące sprawę w danej instancji, a zatem o wyrok końcowy lub postanowienie o umorzeniu postępowania w całości lub odrzuceniu pozwu w całości, ponieważ dopiero takie orzeczenie pozwala na prawidłowe ustalenie wyniku sprawy, który z kolei w myśl art. 98 § 1 k.p.c. stanowi co do zasady podstawę rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu. (por. postanowienie SN z 2012-04-12,

II CZ 207/11, LEX nr 1228679). Brak zatem podstaw do orzekania o kosztach procesu na wcześniejszym etapie w orzeczeniach kończących sprawę w określonej części.

Sąd Okręgowy, orzekając co do prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu I instancji w zakresie przywrócenia terminu do złożenia sprzeciwu nie wydał orzeczenia, które trwale zamykałoby drogę do wydania wyroku. Wobec powyższego, na gruncie rozpatrywanego przypadku, pomimo wniosku strony pozwanej w tym zakresie, brak było podstaw do orzekania przez Sąd Okręgowy o kosztach związanych z postępowaniem zażaleniowym.

Przewodnicząca: Sędziowie:

ZARZĄDZENIE

Odpisy postanowienia z uzasadnieniem doręczyć powodowi oraz pełnomocnikowi strony pozwanej.